

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรอันทรงคุณค่าและสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศคือ ทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านใดก็ตาม จะต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ ชาตินิยมกำลังคนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลแน่นอนและรวดเร็ว (สรุพงษ์ ปนากกุล, 2527) กระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา กำลังคนให้มีความรู้ คือ กระบวนการทางการศึกษา (จุมพล วิเชียรศิลป์, 2527)

แผนการศึกษาแห่งชาติได้แบ่งการศึกษาแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2526) การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่สำคัญยิ่งในการที่จะปลูกฝังสิ่งที่ตั้งมากับเยาวชน ของชาติ เป็นการศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองของชาติให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มียู่ในประเทศ คือ โรงเรียนประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แทน หลักสูตรพุทธศักราช 2503 ในปีการศึกษา 2521 ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสภาพและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และวิชาการสาขาต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2525) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติยังพิจารณาเห็นว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2512 ไม่สามารถสนองความต้องการอัน จำเป็นของสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติให้ เหมาะสมกับความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

โกวิท วรพิพัฒน์ กล่าวว่าแนวความคิดของหลักสูตรพุทธศักราช 2521 เน้นที่การให้ มีการสอนตามคนมากกว่าสอนตามหนังสือ มุ่งให้คนคิดเป็น แก้ปัญหาได้ให้คนมีวินัย มีความ

รับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกันอย่างสันติสุขได้ (โกวิท วรพิพัฒน์, 2524:60 อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการประถมแห่งชาติ, 2526)

การเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ ตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาที่เน้นให้เห็นว่าการศึกษาคือชีวิต มิใช่การเตรียมตัวเพื่อชีวิต การเรียนการสอนควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจโดยตรง ครูควรช่วยแนะนำเด็กให้สนใจในทางที่ถูก และควรเรียนรู้การใช้วิธีการแก้ไขปัญหามากกว่าให้จดจำเนื้อหาสาระ และเน้นการสร้างสร้งสรรค์สังคมใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์ต่าง ๆ (วิชัย ตันศิริ, 2519) ดังนั้นจึงจัดความรู้เป็นกลุ่มประสบการณ์ดังนี้

1. กลุ่มทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วยความรู้วิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์
2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ประกอบด้วยความรู้เพื่อการดำรงชีวิตที่ดี เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสุขศึกษา
3. กลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัย เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาและสร้างนิสัย ประกอบด้วย จริยศึกษา พลศึกษา ศิลปะศึกษา ดนตรี นาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัยอื่น ๆ ได้แก่ ลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น
4. กลุ่มการทำงานพื้นฐานและอาชีพ เป็นประสบการณ์ในการทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานเลือกอื่น ๆ ที่เป็นอาชีพหลักของท้องถิ่น
5. กลุ่มเสริมประสบการณ์พิเศษ กลุ่มนี้จัดเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้ครูเรียนได้เลือกเรียนเพิ่มเติมเป็นพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ภาษาอังกฤษหรือวิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

ความสำคัญของครู

การนำหลักสูตรไปใช้มีกิจกรรมที่สำคัญที่สุด คือ การสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า การสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากน้อยขึ้นอยู่กับการสอนของครู เป็นส่วนใหญ่ (สมิตร คุณานุกร, 2523) ความมีประสิทธิภาพ ความบกพร่องทางการสอนย่อมมีผลกระทบต่อหลักสูตรได้โดยตรง ทั้งนี้เพราะวิธีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่ครูนำมาใช้นักเรียนนั้นเป็นตัวการที่สำคัญที่สุด อันจะทำให้เด็กเรียนมีความรู้ ทักษะ คติ คุณสมบัติตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในทำนองเดียวกัน การสอนที่ขาดประสิทธิภาพของครูก็ไม่สามารถพัฒนา

ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (สมิทร คุณานุกร, 2520) จึงกล่าวได้ว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตรคือ ครู ดังที่ ภิญญู สาธกร กล่าวว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาของชาติ (ภิญญู สาธกร, 2520)

ฮอลลิส แอล แคสเวลล์ และ อาร์เธอร์ ดับบลิว ฟอเซย์ (Hollis L. Casswell and Arthur W. Foshey, 1950) กล่าวว่าครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการกำหนดคุณภาพของโปรแกรมการศึกษา ครูที่ดีสามารถสอนได้ผลดีแม้ว่าอุปกรณ์จะไม่ดี สถานที่ไม่พอเพียง และวัสดุการสอนมีอย่างจำกัด ครูที่ไม่ดีจะทำให้กระบวนการศึกษานั้นไม่ดี แม้สภาพการณ์ต่าง ๆ จะดีพร้อมก็อาจจะเบี่ยงเบนไปได้

ดังนั้นหากครูเข้าใจถึงความสำคัญบทบาทหน้าที่ของตนตามหลักสูตรใหม่จะทำให้ความสามารถปฏิบัติกิจการเรียนการสอนได้ตามแนวที่หลักสูตรกำหนดไว้ แต่การติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ของกรมวิชาการในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2522) พบว่าครูไม่ยอมรับหลักสูตรใหม่ บางคนให้เหตุผลว่าสอนตามแนวหลักสูตรใหม่เหนื่อยมาก ครูบางส่วนไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรใหม่ ทำให้ขาดความมั่นใจในการสอนตามหลักสูตรใหม่ ในปี 2523 กรมวิชาการได้วิเคราะห์รายงานการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยประมวลจากรายงานการวิจัยหรือรายงานการนิเทศ และผลการใช้หลักสูตรจาก 51 จังหวัดทั่วประเทศ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีสอนแบบเดิมคือครูเป็นจุดศูนย์กลางการบรรยาย นักเรียนจะนั่งฟังและซักถามเพียงส่วนน้อยครูมุ่งสอนกลุ่มทักษะคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เท่านั้น ส่วนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ไม่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ โดยเฉพาะกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพครูเกือบไม่สอนเลย เป็นการสอนหนังสือไม่ได้สอนคน ครูบางส่วนไม่เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาบางจังหวัดไม่เอาใจใส่วิชาการ มุ่งพัฒนาอาคาร สถานที่ ครูไม่เข้าใจระเบียบวิธีวัดผล (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2525)

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ในส่วนที่เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาและการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ พบว่า ครูเข้าใจหลักสูตรไม่ดีพอ ทั้งด้านการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผล (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525)

รายงานการประเมินสภาพการจัดการศึกษาและการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 ในระดับประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบปัญหาการใช้หลักสูตร ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527)

1. ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจของหลักสูตรของครู อาจกล่าวได้ว่าล้าสมัยลงมาก แต่ในทางปฏิบัติยังมีครูที่เคยชินกับการสอนด้วยการเน้นเนื้อหาอย่าง เดิม คือ ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน ครูมีความรู้ความเข้าใจวิธีจัดกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวทางหลักสูตรเป็นที่น่าพอใจ แต่ทางปฏิบัติยังใช้วิธีการสอนที่ใช้ครูเป็นจุดศูนย์กลาง

2. ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอน พบว่าคุณภาพการเรียนการสอน ภาคทฤษฎีอยู่ใน ระดับต่ำกว่าภาคปฏิบัติ เมื่อใช้เกณฑ์การผ่านตามระเบียนการวัดและประเมินผลของกรมวิชาการ มีนักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ถึงร้อยละ 50 ข้อค้นพบนี้ทำให้เห็นแนวทางการใช้หลักสูตร ว่ายังไม่เป็นไปตามคาดหวังอย่างสมบูรณ์

ความสำคัญของกรมวิชาการ และข่าวสารจากกรมวิชาการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คือ กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาหนังสือ ให้เป็นตามที่ หลักสูตรกำหนด จัดทำเอกสารหลักสูตร คู่มือครู คู่มือการเรียนการสอน โดยมีงานวิจัยทาง การศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อนำผลไปพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาหนังสือให้มีความเป็นปัจจุบัน ตลอด ของการดำเนินงานจะมีการวัดผลและ ประเมินผลทางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกัน การผลิต เอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน จัดทำเพื่อให้หลักสูตรเป็นไป ตามหลักการ เป้าหมายและจุดประสงค์ นอกจากนี้ยังมีการผลิตรายการวิทยุ การเผยแพร่ข่าวสาร ความก้าวหน้าของกรมวิชาการทางสื่อมวลชนต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าจะประกาศใช้หลักสูตร มาตั้งแต่ ปี 2521 ถึงปี 2530 นับเป็นเวลา 9 ปีแล้วก็ตาม การเผยแพร่ข่าวสาร แนวความคิด หรือเอกสารต่าง ๆ แม้ว่าแหล่งสาร ข่าวสาร สื่อจะดีเพียงใด ถ้าผู้รับไม่เปิดรับ ไม่สนใจ เพียงพอก็จะทำให้การสื่อสารนั้นขาดประสิทธิภาพได้ จึงควรมีการวิจัยในเรื่องการศึกษา การ เปิดรับข่าวสารกรมวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะในเขตที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำ เพราะปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ นอกจากจะส่งผลไปยังพฤติกรรมการสอนของ ครูแล้ว ยังส่งผลสัมฤทธิ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย แม้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง แต่พฤติกรรมการสอนของครูเป็นปัจจัยหนึ่ง เพราะครูเป็นผู้ก่อให้เกิดผล การเรียนรู้และพัฒนารอบด้านในตัวเด็กตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน (ธีรยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา, 2524) การศึกษา การเปิดรับข่าวสารกรมวิชาการ จึงเป็นการศึกษาผู้รับสาร

(Audience Survey) ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ปรับปรุงวางแผนใช้สื่อ และ เลือกส่งสื่อให้ตรงตามต้องการของครูมากที่สุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพื่อ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และช่วยให้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายสมบูรณ์

เหตุผลสำคัญในการศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสารกรมวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา คือ

1. ผู้วิจัยตระหนักว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนั้นจะขึ้นอยู่กับแหล่งสาร ข่าวสาร สื่อ ที่ใช้และผู้รับสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับสาร ถึงแม้ว่าแหล่งสาร ข่าวสารและสื่อที่ใช้จะดี เพียงใด แต่ถ้าผู้รับไม่เปิดรับสื่อแล้ว การสื่อสารนั้นก็หมดประสิทธิภาพ ฉะนั้นการเปิดรับสื่อ (Media Exposure) จึงเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการส่งข่าวสารและการพัฒนาเพื่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ
2. ผู้วิจัยตระหนักถึงศักยภาพของสื่อประเภทต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสังคม ด้านการศึกษา โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาเพื่อมวลชน คือ โรงเรียนประถมศึกษา
3. ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่ง จะบรรลุผลโดยสมบูรณ์ได้จะต้องมีครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการใช้หลักสูตร การสร้างความรู้ความ เข้าใจ การส่งข่าวสารที่ตรงตามความต้องการของครูที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนโดยสม่ำเสมอ จะส่งไปยังการเรียนการสอนและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

เหตุผลที่เลือกศึกษานเขตอำเภอสี่คิ้ว จ.นครราชสีมา

1. คุณภาพการศึกษา

1.1 อำเภอสี่คิ้ว จ.นครราชสีมา อยู่ในเขตการศึกษาที่ 11 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัด นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ จากรายงานการประเมินความก้าวหน้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา 2527 และ 2528 พบว่าคุณภาพการศึกษา ทุกกลุ่มวิชาการในเขตการศึกษา 11 อยู่ในอันดับที่ 11 จาก 12 เขตการศึกษา (สำนักงาน การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528, 2529)

1.2 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับจังหวัดทั่วประเทศของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติในปี 2528 พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจังหวัดนครราชสีมา มีผลความก้าวหน้าของ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ และกลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัยไม่พัฒนา ค่าเฉลี่ยผลการเรียนนักเรียนคงที่ ผลการเรียนรู้ลดลง กลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตมีแนวโน้มพัฒนาการสูงขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาดำเนินตัวชี้แนะและแผนภาพทางการศึกษา เรื่องสภาพการจัดการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7-12 พบว่าจังหวัดนครราชสีมา มีดัชนีรวมต่ำสุดในเขตการศึกษา 11 ในด้านโอกาสทางการศึกษา อาคารสถานที่ ความพร้อมของบุคลากร สภาพทำเลที่ตั้งโรงเรียน การจัดสรรทรัพยากรการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2526)

1.3 รายงานคุณภาพการศึกษาระดับอำเภอของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2529 จากจำนวน 23 อำเภอ อำเภอสีคิ้ว มีผลการประเมินทุกกลุ่มวิชาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 2530)

ภาษาไทย	อยู่ในอันดับที่	17
คณิตศาสตร์	อยู่ในอันดับที่	19
เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต	อันดับที่	19
เสริมสร้างลักษณะนิสัย	อันดับที่	20
การงานพื้นฐานอาชีพ	อันดับที่	19
ภาษาอังกฤษ	อันดับที่	17

ผลรวมเฉลี่ยทุกกลุ่มวิชาอยู่ในอันดับที่ 21 จาก 23 อำเภอ ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษ

และจากรายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ระหว่าง พ.ศ.2522-2526 พบว่าสีคิ้วเป็นอำเภอที่มีนักเรียนประถมศึกษาต่อประชากรที่ควรอยู่ในโรงเรียนสูง อัตราส่วนนักเรียนตกชั้นมีมากที่สุด อัตราส่วนครูต้องการปรับปรุงคุณภาพมีมาก (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 2528)

2. ลักษณะอำเภอสีคิ้ว เป็นสังคมที่กำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านทางสังคม (Transitional Society) มีโรงงานทอกระสอบและทอพรหม 2 โรง โรงงานอัดมันเม็ด และแป้งมัน 4 โรง ลานมันและอุตสาหกรรมย่อย 30 แห่ง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา ค้าขาย ส่วนเยาวชนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะต้องเปลี่ยนอาชีพเพราะมีอัตราการเรียนต่อเพิ่มขึ้น และโครงการสร้างสังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไป (สีคิ้ว, 2529)

สภาพการติดต่อสื่อสารภายในอำเภอมีความสะดวกปานกลาง ทั้งทางรถยนต์และรถไฟ ชุมสายโทรศัพท์สี่คิ้ว มีจำนวน 1,000 หมายเลข สำนักงานไปรษณีย์โทรเลข 2 แห่ง สี่คิ้วเป็นอำเภอที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ ร้อยละ 8.40 มีสถานที่บริการอ่านหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นมากที่สุด ร้อยละ 72.5% (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 2528) มีธนาคารพาณิชย์ 6 แห่ง นอกจากนี้ยังมีที่ว่าการอำเภอใหญ่ที่สุดในประเทศไทย (สี่คิ้ว, 2529)

อำเภอสี่คิ้ว มีพื้นที่ 1604 ตารางกิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมือง 45 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ 225 กิโลเมตร มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 63 แห่ง นักเรียน 13,596 คน ครู 601 คน มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสี่คิ้ว เป็นผู้ดูแลการศึกษาในระดับประถมศึกษา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 2530)

แม้ว่าอำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จะมีสถานที่ราชการที่สำคัญหลายแห่ง และมีความเจริญด้านการสื่อสารในเขตอำเภอค่อนข้างดี แต่โรงเรียนแต่ละแห่งยังอยู่ในท้องที่ห่างไกล มีไฟฟ้าใช้เพียง 21 แห่ง โทรศัพท์ 2 แห่ง ผลการเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังได้กล่าวมาข้างต้น จึงน่าจะศึกษาการเปิดรับข่าวสารกรรมาธิการของครูในเขตนี้

จุดมุ่งหมายในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประเภทของเนื้อหาข่าวสาร (Message) จากกรรมาธิการ ที่ครูต้องการรับทราบ
2. เพื่อศึกษาความถี่ของการเปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการที่ผ่านช่องทาง (Channels) การสื่อสาร 3 ช่องทาง คือ 1. ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล 2. ช่องทางการสื่อสารมวลชน 3. ช่องทางการสื่อสารเฉพาะกิจ
3. เพื่อศึกษาปัญหาการรับข่าวสารของกรรมาธิการของครู
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรับข่าวสารจากกรรมาธิการของครู กับความรู้สึกรู้สึกถึงความจำเป็นที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านการสอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยบุคคลอันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนปีที่ทำการสอน มีความสัมพันธ์กับความต้องการ รับทราบข่าวสารจากกรรมาธิการ

2. ปัจจัยบุคคลอันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนปีที่ทำการสอน มีความสัมพันธ์กับการเลือกเปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการ

3. ปริมาณการรับข่าวสารจากกรรมาธิการของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความรู้สึกจำเป็นที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการมุ่งศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น ซึ่งมีครูจำนวน 601 คน โรงเรียนแบ่งเขตตามพื้นที่ 8 กลุ่ม จำนวน 63 โรงเรียน โดยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างทางสถิติ จำนวน 20% ได้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนของครูโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศได้ แต่ผลจากการวิจัยคาดว่าจะนำไปใช้สร้างกรอบการทำงาน (framework) ในการศึกษาการเปิดรับข่าวสารของครูได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อสนองความต้องการของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ที่มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการและของรัฐ โดยเร่งพัฒนาความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมออันถือว่าการใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาอย่างจริงจัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2530)

2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาและปรับปรุงการวางแผนการสื่อสาร (Media Planning) ในการเผยแพร่ข่าวสารกรรมาธิการ และการประชาสัมพันธ์หลักสูตร เพื่อให้ถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญที่สุดในการใช้หลักสูตรคือ ครู เพื่อให้การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่มีประสิทธิภาพและบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย โดยสมบูรณ์ที่สุด

3. เพื่อปรับปรุงเนื้อหา ข่าวสารกรมวิชาการให้ตรงกับความต้องการของครู และเป็นประโยชน์ต่อครู ซึ่งจะส่งต่อไปยังการเรียนรู้ของนักเรียนอันเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการเตรียมเยาวชนให้มีการพัฒนาและเรียนรู้ในทางที่เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง

นิยามศัพท์

ข่าวสารกรมวิชาการ หมายถึง เนื้อหาหรือข่าวที่ได้รับจากกรมวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 การวิจัยทางการศึกษา การพัฒนาหนังสือ การวัดผลประเมินผล การแนะแนวทางการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชน และสื่อสารระหว่างบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

การเปิดรับข่าวสารกรมวิชาการ หมายถึง การเปิดรับสาร ซึ่งได้แก่ การอ่าน การฟัง การดู ข่าวสารของกรมวิชาการซึ่งเกี่ยวกับ เรื่องการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 การวัดผลประเมินผล การวิจัยทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหนังสือเรียน การแนะแนวทางการศึกษา ซึ่งผ่านช่องทางสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล

ช่องทางการสื่อสาร (Channels) หมายถึง วิธีการส่งข่าวสารจากกรมวิชาการไปยังครูโรงเรียนประถมศึกษา มี 3 ทาง คือ ช่องทางการสื่อสารมวลชน ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล และช่องทางการสื่อเฉพาะกิจ

ช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass Media Channels) หมายถึงการถ่ายทอดข่าวสารกรมวิชาการไปยังครู โดยผ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์

ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Channels) หมายถึงการถ่ายทอดข่าวสารกรมวิชาการไปยังครู โดยผ่าน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ เพื่อนครู การอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ช่องการสื่อสารเฉพาะกิจ (Specialized Media) หมายถึงการรับข่าวสารกรมวิชาการผ่านเอกสารจากกรมวิชาการ ได้แก่ เอกสารประกอบหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน วารสารทางการศึกษา จดหมายข่าวกรมวิชาการและ เอกสารประกอบการสอนอื่น ๆ

ข่าวสารที่เกี่ยวกับงานปฏิบัติอยู่ หมายถึงข่าวสารของกรมวิชาการที่เป็นเรื่อง เกี่ยวกับการทำงานด้านการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

ครูโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ครูที่สอนประจำชั้นในระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ความถี่ หมายถึง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารกรมวิชาการ จากช่องทางการสื่อสารมวลชน ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล และช่องทางการสื่อสารเฉพาะกิจ

ข่าวสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการสอน หมายถึง เนื้อหาข่าวสารจากกรมวิชาการที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องนำไปใช้ในการทำงานด้านการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

ปริมาณการรับข่าวสารของกรมวิชาการของครู หมายถึง ความมากน้อยของการได้รับข่าวสารและ เอกสารประกอบหลักสูตรคู่มือครูแผนการสอน จากกรมวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

ข่าวสารเรื่องอื่น ๆ หมายถึง ข่าวสาร ในวงการศึกษหรือข่าวสารที่ไม่เกี่ยวกับการนำไปปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครู